

Autor: MDDr. Veronika Lišková
Titul: Podíl lokálních a systémových vlivů na orální patologii
Oponent: MUDr. Peter Augustín, Ph.D.
Kroftova 1494/38, 616 00 Brno
augustin.dr@gmail.com

Cieľ práce a jeho naplnenie.

Cieľom predloženej práce je oponentský posudok dizertačnej práce pani doktorky MDDr. Veroniky Liškovej pod názvom *Podíl lokálních a systémových vlivů na orální patologii*. Práca, ako uvádza autorka, bola dokončená v r. 2024, a bola dodaná oponentovi v dvoch rovnakých vyhotoveniach: digitálnej (elektronicky doručenej, vo formáte .pdf) a papierovej.

Predložená práca má 71 strán a je zložená pre dizertačnú prácu z obvyklých komponentov: úvod, cieľ práce, hypotézy, materiál a metodika, výsledky, diskusia, záver, zoznam použitej literatúry a publikačná činnosť autorky.

Hlavnej časti práce predchádza abstrakt v českom a anglickom jazyku, zoznam obrázkov, tabuliek a skratiek. Vo finálnej časti, pred zoznamom literatúry a publikačnej aktivity autora, je záver, zhrnutý na jednu normostranu A4. Avšak bez ohľadu na to, o hodnote diela rozhoduje predovšetkým schopnosť autorky preniesť svoje znalosti do odborného textu. A to i výklad z obsahovo veľmi náročnej a rozsiahlej problematiky.

Obsahové spracovanie a poznámky oponenta.

Dizertačná práca je spracovaná na vysokej úrovni. Autorka zvolila tradičnú štruktúru práce, tj. rozdelenie na teoretickú a praktickú časť. Vzhľadom k rozsahu práce („*Podíl lokálních a systémových vlivů na orální patologii*“) je na mieste oceniť, že teoretický popis je stručný a obsahovo dostačujúci. Orálna patológia má strašne široký rozsah. Praktická časť je ale s náročnosťou na uvedenú problematiku veľmi stručná a krátka. V architektonike vlastnej práce mi chýba kapitola, alebo obsahové rozšírenie kapitoly *Charakteristika štúdie*, ktorá by plnila funkciu jadra. Ťažisko práce by malo práve spočívať v praktickej časti, aby mohla ponúknuť čitateľom návod na ďalšie využitie dizertačnej práce, ktorá je inak veľmi kvalitná a plná veľmi cenných informácií.

Za druhé, v predloženej práci je veľké množstvo rozsiahlych viet plných anglikanizmov, ktoré evokujú otrocký preklad z anglického jazyka. Oveľa vhodnejšie by bolo použitie jednoduchších viet, s obsahom českého jazyka, ktorý je predsa moc pekný.

Za tretie, na práci sa pracovalo 12 rokov (2010 – 2022). Bolo by vhodné a prospešné, ak by autorka použila viac obrázkov. Z klinického, ale i preklinického úhlu pohľadu. Čitateľovi, ktorý nie vždy ovláda histologické a patologické procesy, trvá dlhšiu dobu, než pochopí všetky pochody, ktoré autorka popisuje (vhodný by bol obrázok orálneho epitelu s vyznačenou akantózou, hyperplaziou, bazálnou membránou, apoptózy a bun. delenia – proteínu p53,...).

Za štvrté, v kapitole 1.3 je uvedené, že klinicky sa leukoplakie delia na homogénne a nehomogénne. To je síce pravda, ale bez mikroskopie nie sme schopní rozlíšiť bunkové atypie a zmeny, ktoré v bunkách prebiehajú. V prípade, že v názvu práce je obecný termín „*Podíl lokálních a systémových vlivů na orální patologii*“, bolo by vhodné jednak spomenúť i vlasatú leukoplakiu, a zároveň popísať i mikroskopický obraz nielen heterogénnej, ale i homogénnej a zároveň i vlasatej leukoplakie. S tým súvisí aj obrázok č. 2, kde je uvedené, že sa jedná o „*Proliferatívnu verukóznou formu*“. V texte ale nie je uvedené, do akej subkategórie verukózna leukoplakia patrí. Má sa za to, že spadá do podkategórie heterogénnych leukoplakií. To sa čitateľ dozvedá až v kapitole 1.4, kde je schovaná pod OPMD.

Za piate, v obrázku č. 3 by som miesto pojmu „ventrálna plocha jazyka“ použil výraz „kaudálna plocha jazyka“. U ostatných obrázkoch je uvedené, o aký typ OLP sa jedná, bez lokalizácie. Preto by som vynechal slovné spojenie „ventrálna plocha jazyka“ a u všetkých obrázkoch zjednotil popis.

Za šieste, prvý odstavec kapitoly 1.11, ktorý začína „V rámci disertační práce jsme se...“ by bolo vhodné použiť už na začiatku práce. To, že práca je zameraná na hlavne na OLP, OLL a OED, sa dozvie čitateľ len z úvodu abstraktu.

Za siedme, v úvode kapitoly 1.12 je napísané „OLP je podle s WHO spolupracující skupiny...“. Chýba ale názov pracovnej skupiny a odkaz na literatúru. Správne, podľa Pravidiel českého pravopisu, by veta nemala začínať skratkou. Ako už bolo uvedené vyššie, evokuje to otrocký preklad z anglického jazyka. Podobne je to aj v odstavci 1.14, kde je uvedený anglický výraz pre lymfocyty (zo skupiny cytotoxických lymfocytov) „s ovlivněním buněk typu přirozených eliminátorů...“. V českej odbornej literatúre sa skôr používa termín „přirození zabijáci“. A rovnaká situácia je v kapitole 1.23, kde je vhodné použitie českého názvu „mukoadhesivní buňky“, miesto výrazu „patches“.

Za ôsme, v kapitole 1.14 je neprehľadne popisovaný IgA. Jedná sa o imunoglobulín slizníc, v séru asi 15% Ig, veľké množstvo je obsiahnuté v sekrétoch – sliny, slzy, sekréty dýchacích ciest, sliznice gastro-intestinálneho traktu, vaginálnej sliznice,... Autorka strašne „skáče“ pri popise sekrečného a potom i sérového IgA, takže sa čitateľ veľmi problematicky orientuje.

Autorka inak komplexne popisuje problematiku OLP, OLL a OED. Taktiež si adekvátne k zameraniu práce zvolila vhodné metódy. Metodika je výborne premyslená, vč. polemiky k hypotézam.

Formálne náležitosti práce a úprava.

Autorka vo svojej práci dodržala všetky požiadavky na formálne náležitosti práce, vč. úpravy. Bolo by vhodné vyzdvihnúť bohaté zdroje literatúry, z ktorých boli informácie čerpané, čo vo finále svedčí o vysokej erudícii autorky. Jediné „vady na kráse“ sú len moje drobné pripomienky uvedené vyššie.

Pripomienky k práci.

Okrem vyššie uvedených poznámok nemám k práci pripomienky.

Dodatočné otázky k obhajobe.

V uvedenej práci sú popisované možné faktory, ktoré sa spolupodieľajú na vzniku OLP, OLL, OED. Existuje nejaké vysvetlenie pre psychosomatický podklad, ktorý by sa podieľal v etiológii, alebo etiopatogenézi OLP, OLL, OED? Existujú nejaké receptory v mozku, podobne

ako existujú opiátové receptory? Existuje dráha hypocampus – hypofýza (ovplyvnenie salivácie, kortikoidov,...), ktorá by mala vplyv na výskyt OLP, OLL?

Záver.

Konštatujem, že predložená práca splňuje, aj pri mojich uvedených komentároch, obsahové aj formálne nároky. Ako oponent nenachádzam známky plagiátorstva, a ani mi nie je známe, že by sa autorka plagiátorstva dopustila.

Navrhnuté hodnotenie: **A (výborne)**

V Brne, 17.8.2024